

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2021 r.

Pozycja 80

POSTANOWIENIE

z dnia 24 lutego 2021 r.

Sygn. akt Ts 123/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski – przewodniczący

Michał Warciński – sprawozdawca

Piotr Pszczołkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 16 października 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej J.B.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło większością głosów.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 sierpnia 2019 r. (data nadania) J.B. (dalej: skarżący), zawarł zarzuty skierowane przeciwko postępowaniu sądowemu prowadzonemu przez Sąd Rejonowy w K. pod sygn. akt [...].

Postanowieniem z 16 października 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 21 października 2019 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Trybunał stwierdził, że skarżący w treści skargi nie zakwestionował żadnego przepisu prawa, na podstawie którego sąd orzekł o jego wolnościach lub prawach konstytucyjnych. Jednocześnie wyjaśniono, że Trybunał nie posiada kompetencji do badania prawidłowości postępowań sądowych.

W zażaleniu złożonym 28 października 2019 r. (data nadania) skarżący podniósł, że wniesiona skarga konstytucyjna spełniała wszelkie wymogi formalne. W ocenie skarżącego treść złożonej skargi pozwalała przyjąć, że przedmiotem kontroli jest art. 459 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. –Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 30) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu rejonowego w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie organów postępowania przygotowawczego o odmowie wszczęcia śledztwa.

Zdaniem skarżącego w niniejszej sprawie konieczne było również wezwanie go do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przedstawione w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Ustosunkowując się do pierwszego zarzutu skarżącego Trybunał zauważa, że skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie uzależnione zostało od spełnienia przez skarżącego szeregu przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak i przepisów u.o.t.p.TK. Podkreślić należy, że podmiot występujący ze skargą konstytucyjną zobligowany jest do sprecyzowania jej przedmiotu, a więc przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd albo organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego.

Jednocześnie w art. 67 u.o.t.p.TK ustawodawca wprowadził zasadę związania Trybunału granicami skargi konstytucyjnej, która wyklucza dopuszczalność samodzielnego modyfikowania przez Trybunał zakresu przedmiotu skargi konstytucyjnej, jak i określonego w niej wzorca konstytucyjnego. Z tego względu, wbrew twierdzeniom skarżącego, Trybunał nie może domniemywać, jaki przepis jest przedmiotem kontroli konstytucyjnej. W tym zakresie Trybunał nie może zastępować skarżącego, albowiem tylko podmiot wnoszący skargę jest uprawniony do określenia jej przedmiotu.

Zauważyć należy również, że we wniesionej skardze konstytucyjnej nie zawarto argumentacji odnoszącej się do braku możliwości zaskarżenia postanowienia sądu rejonowego oddalającego zażalenie na postanowienie organów postępowania przygotowawczego o odmowie wszczęcia śledztwa.

W konsekwencji dopiero na etapie postępowania zażaleniowego skarżący wskazał zakwestionowany przepis prawa. Powyższe przesądza o bezzasadności pierwszego zarzutu zażalenia.

Drugi zarzut odnosi się do zaniechania wezwania skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi w zakresie wskazania przedmiotu skargi. Trybunał Konstytucyjny w niniejszym składzie stwierdza, że z przepisów u.o.t.p.TK nie da się wyprowadzić wniosku, iż wstępna kontrola kierowanych do Trybunału skarg konstytucyjnych zawsze i bezwzględnie wymaga wezwania skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi.

Takie rozumowanie byłoby sprzeczne z zasadą ekonomiki procesowej, która każdorazowo wymaga ocenienia zasadności wzywania do usuwania braków formalnych skargi. Istnieją przecież uchybienia nieusuwalne i wzywanie do ich poprawienia jest niecelowe. Wreszcie nie można pominąć i takiej okoliczności, że inny charakter ma uchybienie polegające, na przykład na niedołączeniu do akt sprawy pełnomocnictwa do sporządzenia skargi, a inny – jak ma to miejsce w niniejszej sprawie – uchybienie polegające na sformułowaniu szeregu zarzutów przeciwko prowadzonemu postępowaniu sądowemu. Brak formalny to uchybienie oznaczające nieistnienie pewnego elementu składającego się na całość. W jego zakresie nie mieści się sprzeczne z polskim modelem skargi konstytucyjnej określenie jej przedmiotu.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK – nie uwzględnił zażalenia.